

Edukacja wczesnoszkolna

Chcemy dobrze czytać i pisać, cz. 3

KLASY

1-3

Gra w kolory

Autorki
Barbara Bieleń
Grażyna Trzeciak

Redakcja
Ewa Stolarczyk

Redakcja językowa
Anna Palusińska

Projekt okładki
Grzegorz Kozłowski

Ilustracja na okładkę
Piotr Socha

Projekt graficzny i ilustracje
Ola Makowska

Fotoedycja
Milena Lechowska

Skład i łamanie
Tomasz Ptak

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o. 2015

ISBN 978-83-7873-741-4

Warszawa 2015

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.
ul. Jutrzenki 118, 02-230 Warszawa
Tel. 22 381 72 07, faks 22 381 72 10
Infolinia 800 650 300
e-mail juka@juka.edu.pl
www.juka.edu.pl

5 – 16	Trudne literki
	• b
	• p
	• d
	• g
	• b, p, d, g
	• m, n
17 – 22	Sylaby
23 – 25	Czytanie ze zrozumieniem
	– utrwalanie samogłosek i trudnych liter
26 – 27	Piszemy list
28 – 32	Wyrazy różniące się jedną literą
33 – 34	Czytanie ze zrozumieniem, zagadki, łamigłówki
35	Ćwiczenia w kształtnym pisaniu
36	Czytanie ze zrozumieniem, zagadki, łamigłówki
37 – 40	Dwuznaki
41 – 46	Zmiękczenia
47 – 50	Utrata dźwięczności
51 – 60	Pisownia wyrazów z „ó”
61 – 62	Pisownia wyrazów z „u”
63 – 68	Pisownia wyrazów z „rz”
69 – 70	Pisownia czasowników i przymiotników z częstką „nie”
71 – 77	Pisownia wyrazów z „ż”
78	Czytanie ze zrozumieniem – ćwiczenia słownikowe
79 – 81	Pisownia wyrazów z „ą, ę, om, on, em, en”
82 – 86	Pisownia wyrazów z „i, j”
87	Ćwiczenia w kształtnym pisaniu
88 – 91	Pisownia wyrazów z „h”
92	Ćwiczenia w kształtnym pisaniu – pisownia wyrazów z „h”
93 – 94	Pisownia wyrazów z „ch”
95	Przymyki

Zbiór ćwiczeń „Chcemy dobrze czytać i pisać” – część 3 przeznaczony jest dla uczniów, którzy nie opanowali w stopniu wystarczającym umiejętności czytania i pisania, mimo że ćwiczyli je przez trzy lata, a nawet dłużej.

Trudnościami, które powinny budzić niepokój nauczycieli i rodziców uczniów klasy trzeciej, są: brak umiejętności płynnego czytania, a zamiast tego posługiwanie się metodą głoskowania bądź sylabizowania, mylne odczytywanie końcówek w wyrazach, zgadywanie wyrazów, mylenie liter podobnych do siebie kształtem, co powoduje błędne odczytywanie wyrazu oraz bardzo wolne tempo czytania.

Przy pisaniu poważnym symptomem trudności są błędy polegające na: opuszczaniu części wyrazów (liter, sylab), co czyni je często niemożliwymi do odczytania, zmiana głosek dźwięcznych na bezdźwięczne, nieprawidłowe użycie zmiękczeń, błędy w różnicowaniu i – j, nieodróżnianie samogłosek nosowych od zespołów dźwiękowych -om, -on, -em, -en. Niektórzy uczniowie mają również trudności w rozplanowaniu graficznym wyrazu, opuszczają drobne elementy graficzne, znaki interpunkcyjne. Popełniają liczne błędy ortograficzne, nawet wtedy, gdy znają reguły ortograficzne.

Trudnościom w czytaniu i pisaniu towarzyszy gorsze uczenie się wierszy, tabliczki mnożenia oraz mniej efektywne opanowywanie treści z takich przedmiotów jak: geometria, języki obce, geografia. Dzieci słabo czytające gorzej uczą się historii, biologii, a więc wszystkich tych przedmiotów, w których umiejętność czytania jest warunkiem zdobywania nowej wiedzy. Częstym objawem trudności jest też niezrozumienie treści tekstowych w matematyce, błędne odczytywanie instrukcji i poleceń.

Proponowany zbiór ćwiczeń, ukierunkowany na eliminowanie tych trudności, jest kontynuacją zeszytów „Chcę dobrze czytać i pisać” – część 1 oraz „Chcemy dobrze czytać i pisać” – część 2. Składa się z ćwiczeń mających pomóc dziecku w utrwalaniu liter podobnych kształtem i głosek jednakowo-brzmiących, dwuznaków, zmiękczeń itp. przy zastosowaniu zróżnicowanego materiału wyrazowego. Są w nim również ćwiczenia usprawniające umiejętności czytania sylab, wyrazów, zdań, krótkich tekstów o takiej strukturze, która ułatwia proces automatyzacji tych umiejętności. Obszerna grupa ćwiczeń poświęcona jest kształtowaniu i utrwalaniu nawyków ortograficznego pisania.

W pracy z uczniami zalecamy systematyczne wykonywanie ćwiczeń i dostosowywanie ich rodzaju do potrzeb konkretnego dziecka. Dorosły, kierujący jego pracą, ma szeroki wybór ćwiczeń w zależności od zakresu i rodzaju trudności ucznia. Może mu polecić wykonywanie kolejno wszystkich ćwiczeń zawartych w zeszycie bądź wybiera tylko te, które służą eliminowaniu specyficznych dla ucznia trudności.

W wypadku dzieci, u których trudności z czytaniem i pisaniem nawarstwiały się i pogłębiały w poprzednich klasach i nie były one zredukowane, radzimy korzystać z wymienionych już wcześniej zeszytów „Chcemy dobrze czytać i pisać” - część 1 oraz „Chcemy dobrze czytać i pisać” – część 2. Zapewni to lepszą efektywność oddziaływań dydaktycznych. Praca nad eliminowaniem trudności w czytaniu i pisaniu wymaga bowiem wielokrotnego powtarzania podobnych ćwiczeń, utrwalania tych samych operacji umysłowych. Często powrót do łatwiejszych zadań mobilizuje dziecko, a zarazem stanowi dobrą podstawę do opanowania trudniejszych umiejętności.

Autorki mają nadzieję, że proponowany zestaw ćwiczeń pomoże dzieciom przezwyciężyć niepowodzenia w opanowaniu umiejętności czytania i pisania, a rodzicom, nauczycielom, reedukatorom poradni psychologiczno-pedagogicznych umożliwi w sposób metodycznie przemyślany organizować ich pracę.

dr Barbara Bieleń i dr Grażyna Trzeciak

1. Odczytaj zestawy liter i wpisz je w okienka. Sprawdź, czy się nie pomyliłeś.

abo	abe	ebe	oba
____	____	____	____
obu	uba	abi	ebi
____	____	____	____
ubi	ybu	ibi	aba
____	____	____	____

2. Przeczytaj wyrazy, odszukaj w nich i podkreśl zestawy liter z okienek.

<u>taboret</u>	tuba	mebelki	robaczek
obudzić	grubasek	gabinet	niebieski
lubimy	trybuna	kibice	zabawa

3. Uzupełnij w wyrazach brakujące litery.

t.....ret	t.....	m.....lki	r.....czek
.....dzić	gr.....sek	g.....net	ni.....eski
l.....my	tr.....na	k.....ce	z.....wa

4. Przepisz sylabami wybrane wyrazy z ćwiczenia 3.

za-ba-wa

---

1. Przeczytaj głośno wyrazy. Którą literę masz w nich skreślić kolorową kredką?

brama   bilet   zgubić   biegać

rąbać   *bocian*

biurko   brać

borówka   **BUZIA**

DROBIĆ   biwak

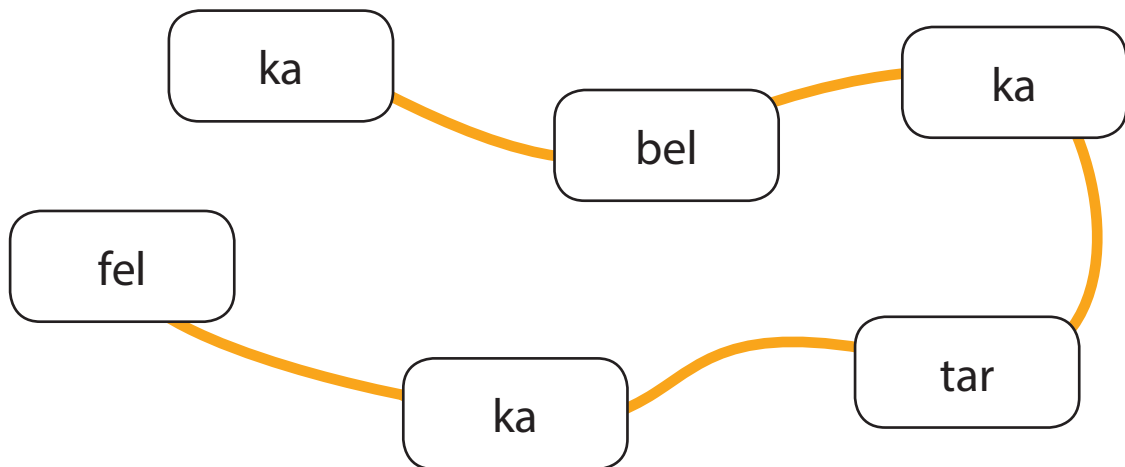
kobieta   *nabiał*

łubianka   bitwa

ubiór   zdobić

zbierać   obierać

2. Odczytaj wyrazy z węża sylabowego i je napisz.

---

1. Odczytaj zestawy liter i wpisz je w okienka. Sprawdź, czy się nie pomyliłeś.

apa	opu	epa	opa
____	____	____	____
ope	opi	ipe	opy
____	____	____	____
pop	pap	pęp	pup
____	____	____	____

2. Jakie to wyrazy?

<u>apar</u> at	kopuła	rzepa	opatrunek
koperta	opisywać	pipetka	popychać
poprawa	papierek	pępuszek	pupilek

3. Uzupełnij w wyrazach brakujące litery.

.....rat	k.....ła	rz.....	.....trunek
k.....rta	..... sywać	p.....tka	p.....chać
.....rawa	..... ierek	..... uszek	..... ilek

4. Przepisz sylabami wybrane wyrazy z ćwiczenia 3.

a-pa-rat

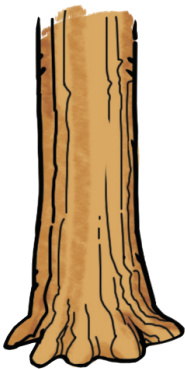

---

1. Przeczytaj głośno wyrazy. Którą literę masz w nich skreślić kolorową kredką?

płot   paw   piana
 pas   przepiórka   piach
 pieczarka   *pieczywo*
piernik   piskłę
 pilnik   promień
 piasek   PISTOLET
 proch   sypialnia
 prysznic
 puch
 para

2. Jakie to wyrazy?

~~ń~~   rogi .....
             śń .....
             czeń .....
             niądze .....
             czywo .....

~~s~~   c .....
             gi .....
             rnik .....

1. Odczytaj zestawy liter i wpisz je w okienka. Sprawdź, czy się nie pomyliłeś.

ada	udo	ode	ody
____	____	____	____

adu	odo	oda	ada
____	____	____	____

dod	ded	dud
____	____	____

2. Przeczytaj wyrazy, odszukaj w nich i podkreśl zestawy liter z okienek.

<u>a</u> dapter	cudowny	odebrać	schody
wiadukt	miodowy	podawać	Adam
dodawać	dedykacja	dudek	

3. Uzupełnij w wyrazach brakujące litery.

.....pter	c.....wny	.....brać	sch.....
wi.....kt	mi.....wy	p.....wać	.....m
.....awać	.....ykacja	.....ek	

4. Przepisz sylabami wybrane wyrazy z ćwiczenia 3.

a-dap-ter

---

1. Przeczytaj głośno wyrazy. Którą literę masz w nich skreślić kolorową kredką?

deska   dach   doniczka

dypłom   **d**ynia   *d*ywan

miód   deser   moda

wodospad   *k*łoda

wiadro   opowiadać

produkować   **SAD**

drukować   ŚRODA

odejmować   podać

odróżniać   widać   zagroda   zdejmować

składać   **o**dkładać   **o**dgrywać

2. Jakie to wyrazy?

od

de

---

1. Odczytaj zestawy liter i wpisz je w okienka. Sprawdź, czy się nie pomyliłeś.

ogo
[ ]

aga
[ ]

egi
[ ]

igi
[ ]

ago
[ ]

ega
[ ]

ogi
[ ]

ogó
[ ]

2. Przeczytaj wyrazy, odszukaj w nich i podkreśl zestawy liter z okienek.

ogonek

igiełka

uwaga

jagody

Egipt

zegar

ogień

ogórek

3. Uzupełnij w wyrazach brakujące litery.

.....nek

uw.....

.....pt

.....eń

.....ełka

j.....dy

z.....r

.....rek

4. Przepisz sylabami wybrane wyrazy z ćwiczenia 3.

o-go-nek

---

1. Przeczytaj głośno wyrazy. Którą literę masz w nich skreślić? W środkowym polu dużej litery wpisz wyrazy, które znalazły się tu omyłkowo.

bigos   dodasz   figa

guzik   gapa   będzie   noga

flaga

ogórek

rogalik

szyc

magazyn

WINOGRONA

JEŚLI

magazyn

kolega

jej

waga   ślicznie   gonic

nić

kogut

2. Z wypisanych wyrazów ułóż i rozwiąż zagadkę. Napisz ją.

---

1. Przeczytaj zestawy liter i przepisuj obok. Rób to bardzo uważnie.

godo	dobe	gebuda
gido	giby	pegyba
bido	gibo	gudybo
gibe	pobu	pobudo
beda	gopa	gybody
gobu	dyga	pobudu
geba	bope	gopode

2. Przeczytaj zdania. Po przeczytaniu zdania, zasłoń je kartką i zamiast kropek wpisz odpowiednie litery: b, p, d, g.

Grupa dzieci odgaduje trudne zagadki.

....rupa dzieci o...a...uje tru...ne za...a...ki.

Barbara dostała album z obrazkami przedstawiającymi zabytkowe budowle.

...ar...ara ....ostała al....um z o...razkami ....rze....stawiającymi za....ytkowe ....u....owle.

Doniczka z dorodną pelargonią spadła z parapetu na podłogę.

....oniczka z ....oro....ną ....elar....onią s....a....ła z ....ara....etu na ....o....ło....ę.

1. Którą literę należy wstawić? Zaznacz strzałkami. Obok napisz cały wyraz, a potem podzielony na sylaby.

d g
ja..o..a

jagoda

ja-go-da

d p	_____	_____
...y...lom	_____	_____
d g	_____	_____
...ar...ło	_____	_____
g d	_____	_____
...a...uła	_____	_____
g d	_____	_____
ło...y...a	_____	_____
b d	_____	_____
...ra...ina	_____	_____
p d d	_____	_____
wo...os...a...	_____	_____
d g	_____	_____
za...a...ka	_____	_____
p d g	_____	_____
...o...ło...a	_____	_____
d p	_____	_____
...o...awać	_____	_____
d p	_____	_____
...om...ory	_____	_____

2. Przeczytaj zdania, podkreśl i wypisz sylaby, w których są litery: **d, g, p, d**.

Lu-bię od-ga-dy-wać re-bu-sy.

Pa-ni naz-wa-ła mnie ga-du-łą.

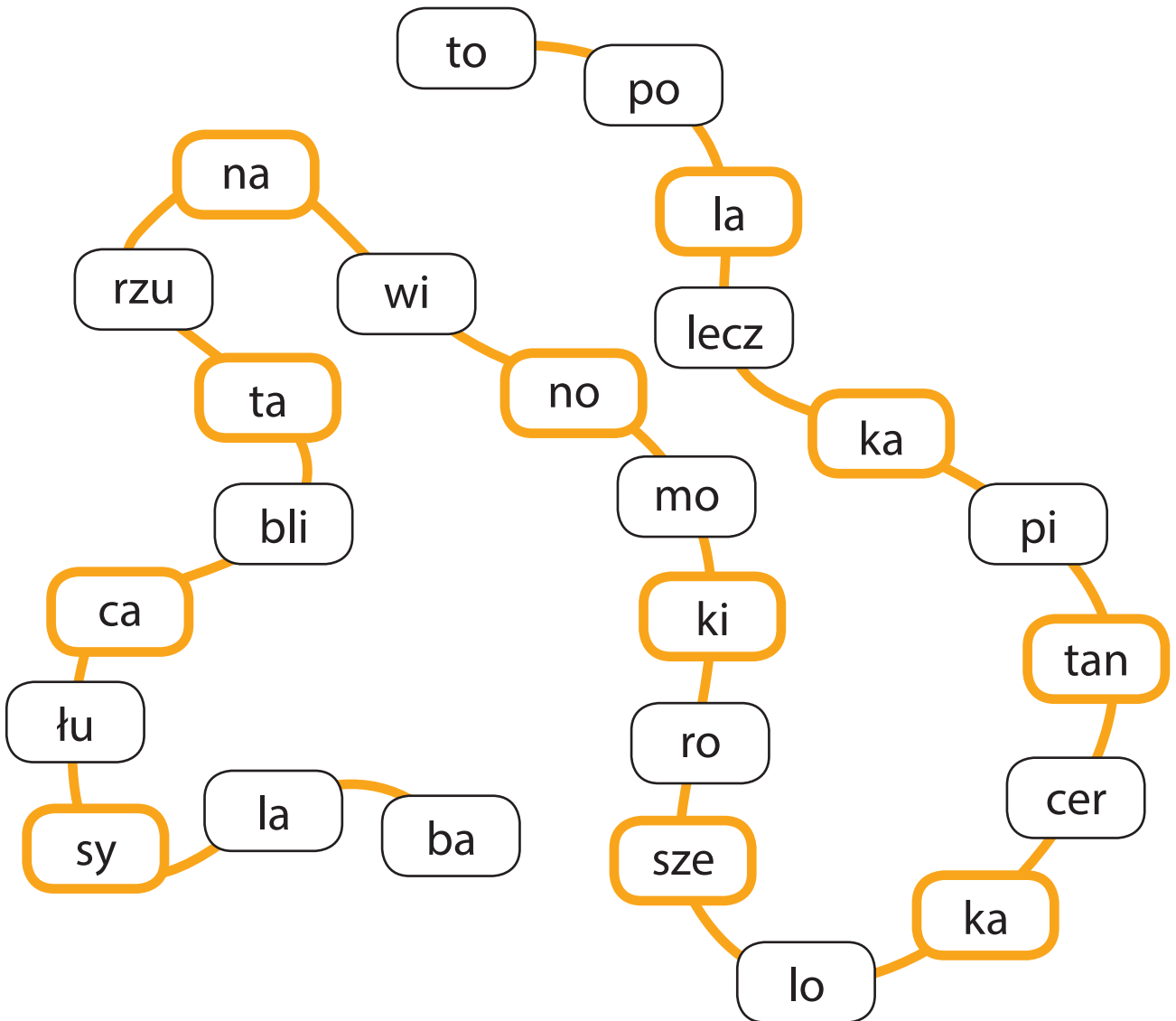
Mam cho-re gar-dło, bo jad-łem zim-ne lo-dy.

_____

_____

_____

1. Odszukaj i odczytaj wyrazy wędrujące wzdłuż sylabowego węża. Zaznaczona sylaba kończy jeden wyraz i zaczyna następny.

2. Napisz powstałe wyrazy.

---

1. Przeczytaj zestawy liter i przepisz obok. Rób to bardzo uważnie.

mama	maon	nema
nama	anme	myna
mona	namu	mena
anom	anem	nami

2. Przeczytaj wyrazy.

mina	medalion	manna	normalny
maszyna	domino	kominek	dumny
malinowy			

3. Uzupełnij w wyrazach brakujące litery. Odczytaj wyrazy.

...i...a	...edalion...	...a.....a	...or...al...y
...aszy...a	do...i...o	ko...i...ek	du.....y
...ali...owy			

4. Przeczytaj zdania. Podkreśl sylaby, w których są litery: **m**, **n**.

Magdalena znalazła dużo maślaków i je marynuje.

Lubimy nasze miasto, bo ma piękne mosty.

Komputery mają mnóstwo możliwości w wykonywaniu skomplikowanych obliczeń.

Marmolada z malin i winogron jest smaczna.

1. Odczytaj zaznaczone sylaby i ułóż z nich wyrazy. Odczytaj zdania, które powstały, i napisz je.

CozgridzienwLoinieśmyistaKrorangysnieMonmykpijętDzęwyMynby.

KamisiagrescieLwiszytpusię.Kriztelprewizenguztów.Dyłodfelostagodety.
ProDi

Stabrorambitysięaplamdoprzyembrzejkapezczyataćwagaipolebapikatysać.

---

2. Odczytaj ukryty wierszyk i napisz go.

WYROSŁYGIWLOGRÓDKUWNASYKRZEWACHBRPORZECZKI.
MYMAŁESAIOKRĄGŁELKSMACZNEOKKULECZKI.

---

1. Odczytaj ukrytą zagadkę. Z pozostałych sylab ułóż odpowiedź i napisz ją.

Fu ko szys bar dłu u
ter pu te dzo gie szy
gdy dasz chew nos śmiesz ru kró
mu mar kę, kiem nie szy lik

---

2. Odczytaj ukrytą zagadkę. Z pozostałych sylab ułóż odpowiedź i napisz ją.

A kań jest zwie któ
fry skie to rzę, re
lu w dzie żeć. po tam
bi wo le hi po

---

3. Rozwiąż rebusy i napisz, jakie to rośliny.

kap

tata

---

1. Znajdź dwa prostokąty z tymi samymi sylabami, ale w różnym układzie. Pokoloruj każdą parę prostokątów innym kolorem.

ba da	de da	ko da	bo po	mo da	to ba
mo da	my wa	ga py	my wa	me ma	py ga
po bo	da ko	me ma	ba da	da de	to ba

2. Podpisz obrazki. Następnie odczytaj zagadkę i napisz rozwiązanie.

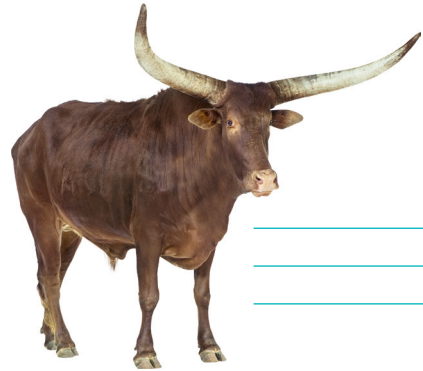

Cztery ma stół, dwa ma wół. Co to jest?

---

3. Odczytaj zaznaczone sylaby i ułóż z nich wyrazy. Odczytaj zdanie, które powstało, i napisz je.

LukubięrebidozrestaglwaćLyrpreBryzenzety,aleKgbiluNubięZyrjeBKteż
Mndasrkwaćugi.

---

1. Przeczytaj zagadkę sylabową. Napisz rozwiązanie, które ukryte jest w rebusie.

Kwit	nie	wio	snę,	ca	łą,	kwit	nie	tak	że,

ła	tem	płat	ków	ma	po	do	bno	sto.

Co	to	jest	za	kwia	tek?

~~wa~~

~~kła~~

2. Przeczytaj głośno wyrazy. Wykonaj to ćwiczenie kilkakrotnie.

rebus, rekin, rybak, rosół, rygor, rysik, robot, banan, balon, basen, baran,

bazar, bilet, balet, bąbel, pasek, puszka, pazur, pętla, pączek, pomost,

walec, wagon, worek, widok, wykop, wydra, wózek, domek, dymek,

daszek, detal, deseń, dudek

gał-ka, des-ka, der-ka, wro-na, wal-ka, pas-mo, gum-ka, woź-ny, basz-ta,
biu-ro, dłu-go, par-ka

wiosło

promyk

górnik

chlebak

wiadro

pasztet

fraczek

buldog

wiedza

kaptur

fraszka

blazen

wojsko

gałgan

dramat

bratek

Wojtek

grubas

dowcip

turban

wnuczek

globus

delfn

głębia